

Dosarul nr. 1ra-368/2016

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

03 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Valentin Fediuc în numele inculpatului și de către partea vătămată Vasile Vartic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui:

*Cebanu Evghenii Victor, născut la
25.09.1986, originar și locuitor în s. Hîrtopul
Mare, r-nul Criuleni,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.06.2015 - 11.08.2015;

Instanța de apel: 09.09.2015 - 10.11.2015;

Instanța de recurs: 28.12.2015 - 03.02.2016,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 11 august 2015, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Cebanu Evghenii a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 3 (trei) ani 4 (patru) luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

S-a dispus admiterea acțiunii civile înaintată de partea vătămată Vartic Vasile, încasându-se de la Cebanu Evghenii în beneficiul părții vătămate prejudiciul material și moral în sumă de 20 500 (douăzeci mii cinci sute) lei.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut că, inculpatul Cebanu Evghenii, la 18 martie 2015, aproximativ ora 19.00, aflându-se în gospodăria lui Nahimova Natalia, situată în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict iscat cu Vartic Vasile, dându-

și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admitând în mod conștient survenirea urmărilor, intenționat, cu un băț i-a aplicat ultimului o lovitură în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt, i-a cauzat traumă craneo-cerebrală deschisă, plagă pe cap, fractura denivelată a osului fronto parietal, hematom intracerebral, leziuni care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămări grave.

3. Nefiind de acord cu sentința adoptată a declarat apel procurorul, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care lui Cebanu Evghenii să-i fie aplicată pedeapsa de 5 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că, instanța de judecată la stabilirea categoriei și termenului pedepsei a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, instanța urmînd să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de urmările infracțiunii, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de faptul că inculpatul pînă în prezent nu a restituit părții vătămate prejudiciul cauzat în urma infracțiunii, de persoana celui vinovat și anume de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25.01.2005, în baza art. 195 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform Deciziei Curții Supreme de Justiție din 23.12.2008 Cebanu Evghenii a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 4 ani închisoare.

Totodată, instanța aplicînd în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, a indicat că ultimul a comis o infracțiune mai puțin gravă, însă art. 151 alin (1) Cod penal, prevede o pedeapsă de la 5 la 10 ani și conform art. 16 alin. (4) Cod penal, se clasifică ca infracțiune gravă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, s-a dispus admiterea apelului procurorului, casarea sentinței în partea numirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a numit pedeapsa lui Cebanu Evghenii în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei urma a fi calculat de la data reținerii inculpatului.

În rest sentința Judecătoriei Criuleni din 11 august 2015, a fost menținută.

4.1 În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că instanța

de fond pe deplin a constatat starea de fapt a acțiunilor săvârșite de inculpat, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor, însă a aplicat în privința acestuia o pedeapsă penală prea blândă.

Astfel, Colegiul a considerat confirmată vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate prin probele cercetate în cadrul ședinței și anume: declarațiile inculpatului Cebanu Evghenii, părții vătămate Vartic Vasile; materialele cauzei: procesul-verbal de audiere a martorului Nahimova Natalia (f.d.26); procesul-verbal de audiere a martorului Nahimova Alina (f.d.29); procesul-verbal de audiere a martorului Mironov Victor (f.d. 30); procesul-verbal de audiere a martorului Mașnic Dumitru (f.d. 33); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19 martie 2015 (f.d.6-7); raportul de expertiză medico-legală nr. 1145/ D din 28 mai 2015, conform căruia lui Vartic Vasile i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă craneo-cerebrală deschisă, plagă pe cap, fractura denivelată a osului fronto parietal, hematom intracerebral, leziuni care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămări grave (f.d.38).

Ținând cont de circumstanțele elucidate, Colegiul penal a concluzionat că instanța de fond just a constatat circumstanțele de fapt și corect a apreciat încadrarea juridică a infracțiunii comise de către Cebanu Evghenii pe art. 151 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață*”, fapt ce și-a găsit deplină confirmare în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond și a celei de apel prin probele menționate mai sus.

Totodată, instanța de apel a considerat că, instanța de fond incorect a numit inculpatului pedeapsa, deoarece ultimul a săvârșit o infracțiune gravă, iar pedeapsa aplicată nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a persoanei și nu va fi restabilită echitatea socială, tulburată prin acțiunile inculpatului.

Colegiul, la stabilirea unei noi pedepse inculpatului, a reținut că ultimul anterior a fost în conflict cu legea (f.d. 56-58), la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d. 52), se caracterizează negativ la locul de trai (f.d. 50), totodată ținând cont și de prevederile art. 61,75 Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală. Prin urmare, instanța de apel a conchis că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatului Ceban Evghenii, poate fi atins doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Vartic Vasile, Colegiul a menționat că instanța de fond, ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al inculpatului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție

persoanei vătămate, corect a admis acțiunea civilă înaintată de Vartic Vasile și a dispus încasarea din contul lui Ceban Evghenii a sumei de 20 500 lei cu titlu de prejudiciu moral și material.

5. Împotriva hotărîrii menționate declară recursuri ordinare:

- *avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Ceban Evghenii*, care invocînd temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 10 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudicarea cauzei și emiterea unei noi hotărîri, prin care să fie menținută sentința Judecătoriei Criuleni din 11.08.2015.

În motivarea recursului avocatul menționează că potrivit art. 90 alin. (1), (2) și (4) Cod penal, suspendarea condiționată a pedepsei nu poate fi aplicată în cazul comiterii infracțiunilor deosebit de grave, excepțional de grave, precum și în cazul recidivei. Potrivit art. 16 alin.(4) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art.151 alin. (1) Cod penal, se consideră una gravă. Din decizia instanței de apel, nu s-a stabilit că Cebanu Evghenii se află în stare de recidivă, iar reieșind din prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, se constată că limitele de pedeapsă ce urmează a fi stabilite în cazul dat la judecarea cauzei în procedura simplificată sînt de la 3 ani 4 luni la 6 ani 8 luni, prin urmare prima instanță nu a depășit noile limite de pedeapsă.

Recurentul consideră că motivele invocate atît în apel, cît și în motivarea deciziei Curții de Apel Chișinău, sînt unele formale, instanța de apel neconstatînd încălcări grave la stabilirea și individualizarea pedepsei lui Cebanu Evghenii.

- *partea vătămată Vartic Vasile*, care fără a invoca un temei prevăzut de art. 427 Cod penal, solicită casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărîri, prin care să fie menținută sentința Judecătoriei Criuleni din 11.08.2015 în privința lui Cebanu Evghenii, motivînd că instanța de apel la emiterea deciziei nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, astfel considerînd că corectarea inculpatului poate avea loc fără privarea de libertate, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentele că, Cebanu Evghenii are la întreținere un copil minor – Popov Eugenia, a.n 06.10.2013; concubina, Popov Olga, pe lîngă copilul comun cu inculpatul, mai are doi copii minori din căsătoria anterioară, fapt care nu-i permite să mai și lucreze, iar Cebanu Evghenii este unicul care întreține familia, efectuînd munci sezoniere; inculpatul a fost cooperant încă de la etapa de urmărire penală, recunoscînd vinovăția, iar la etapa de examinare în fond a solicitat examinarea cauzei conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală; antecedentele penale ale lui Cebanu Evghenii sunt stinse; la moment, partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat. Recurentul mai consideră că prin aplicarea pedepsei cu închisoarea de către instanța de apel în privința inculpatului s-a depășit vădit scopul prevăzut de art. 61

Cod penal, or în primul rând va avea de suferit inculpatul care în loc să fie încadrat în societate va fi izolat de aceasta pe un termen mare, iar în al doilea rând vor avea de suferit copilul minor pe care îl are la întreținere, concubina acestuia și ceilalți doi copii minori ai concubinei, care au fost lipsiți de unica persoană care îi întreține.

5.1 În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul inculpatului – Cebanu Evghenii, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii contestate, menționând că circumstanțele cauzei denotă faptul că instanța de apel, adoptând hotărârea, și-a argumentat soluția, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, deoarece recursul ordinar declarat de avocatul Valentin Fediuc în numele inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul ordinar al părții vătămate Vasile Vartic, ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente:

Referitor la recursul declarat de partea vătămată Vartic Vasile, Colegiul penal menționează că în conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea procurorului, inculpatului Cebanu Evghenii și avocatului Fediuc Valentin, dar în lipsa părții vătămate Vartic Vasile care a fost citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei (f.d. 114), dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 08 noiembrie 2015, iar decizia motivată la 08 decembrie 2015, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 122-123), în prezența procurorului, inculpatului și avocatului Fediuc Valentin, iar conform recipisei (f.d.136), copia deciziei le-a și fost înmînată în ședință sub semnătură în aceeași zi.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar a fost declarat de partea vătămată Vartic Vasile, abia la 01 februarie 2016, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează

procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 11 ianuarie 2016, iar partea vătămată a avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat de partea vătămată Vartic Vasile este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Referitor la recursul declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Cebanu Evghenii, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal reține, că recursul depus de recurent are ca temei pct.10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că, *decizia instanței de apel pot fi supusă recursului, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, Colegiul penal consideră că, temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia au fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că, la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu – gradul de pericol social al faptei săvîrșite care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul încriminător, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte – persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală să fie luate în considerație după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvîrșite.

În speță, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța de apel a luat în considerare atît prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cît și prevederile art. 75,76 și 78 Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, just s-a reținut că inculpatul anterior a fost judecat, însă antecedentele penale sunt stinse (f.d. 53-58), la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d. 52), se caracterizează negativ la locul de trai (f.d. 50). Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată, poate fi atins doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare și pe o durată mai mare decît cea stabilită de instanța de fond, dar în limitele prevăzute de art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Colegiul mai reține că criticile formulate de recurent au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și căroră li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, avînd în vedere și faptul că verificînd hotărîrea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală temeiuri de casare a hotărîrii nu s-au stabilit.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care se face trimitere deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii,

din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015 în cauza penală în privința lui Cebanu Evghenii, deoarece recursul ordinar declarat de avocatul Valentin Fediuc în numele inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul ordinar al părții vătămate Vasile Vartic, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 24 februarie 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun